

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Sporočilo za javnost Agencije Evropske unije za temeljne pravice

Dunaj, 27. januarja 2014

Državljeni zahtevajo dostopno in učinkovito varstvo pred kršitvami varstva podatkov

Ljudje v EU so vse pogosteje žrtve kršitev varstva podatkov, ki jih povzročča množična uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij med javnimi in zasebnimi organi. Največ kršitev varstva podatkov je povezanih z dejavnostmi prek spleta, neposrednim trženjem in video nadzorom. Najnovejše poročilo Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) z naslovom „*Access to data protection remedies in the EU Member States (Dostop do pravnih sredstev v zvezi z varstvom podatkov v državah članicah EU)*“ razkriva, da žrtve niso dovolj poučene in ozaveščene o varstvu podatkov in organih, na katere se lahko obrnejo po pomoč. V ugotovitvah poročila je še poudarjeno, da morajo nujno začeti veljati spremenjena pravila EU o varstvu podatkov.

„Neverjetno, kako preprosto je dandanes zbrati osebne podatke evropskih državljanov in jih zlorabiti. Taka kršitev pravic lahko ima za žrtve kršitev varstva podatkov resne posledice,“ pravi direktor agencije FRA [Morten Kjaerum](#). *„Čas je, da organi za varstvo podatkov dobijo pooblastila, da se bodo lažje zoperstavili takim kršitvam in da bodo lahko žrtve tako prejele ustrezno odškodnino.“*

„Varstvo podatkov je temeljna pravica v Evropski uniji. Zagotoviti moramo, da bo ta pravica zaščiten in da jo bodo lahko državljani uveljavljali,“ je dejala komisarka za pravosodje in podpredsednica Evropske komisije Viviane Reding. *„Danes mnogi državljani ne vejo, kam se obrniti, če so bili njihovi podatki zlorabljeni. S tem se ne smemo zadovoljiti. Predlogi Komisije o varstvu podatkov nam bodo olajšali življenje: na voljo bomo imeli točko, kjer bomo dobili vse informacije na enem mestu, kar pomeni, da se bomo lahko vedno obrnili na lokalnega nadzornika za varstvo podatkov. Državljanom ne bo več treba potovati z letalom, če bi radi vložili pritožbo – ne glede na to, kje je sedež družbe, ki v Evropski uniji uporablja njihove osebne podatke. Pozivam ministre, naj sledijo Evropskemu parlamentu in nemudoma izvedejo reformo o varstvu podatkov, ki bo dala večjo težo pravicam državljanov.“*

Razgovori z žrtvami so pokazali, da se večina žrtev kršitev obrne na organe za varstvo podatkov. Pri tem največkrat ne razmišljajo o tem, kako dobiti finančno odškodnino, temveč želijo zagotoviti, da se podobne kršitve ne bi več ponovile. Na sodišče gredo samo

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

izjemoma. Sodni postopki veljajo za prezapletene, predrage in preveč zamudne. Skrb zbujujoča naj bi bila tudi pomanjkanje pravne pomoči in strokovnjakov za varstvo podatkov ter kadrovska podhranjenost organov za varstvo podatkov in posredniških organizacij. Ugotovljeno je bilo še, da ni na voljo dovolj informacij o postopkih in pravnih sredstvih v zvezi z varstvom podatkov.

Iz poročila je razvidno, da lahko organi za varstvo podatkov v državah članicah EU odredijo popravilo kršitev in naložijo kazni, ki vključujejo vse od opozoril in glob do preklica dovoljenj. Vendar sta lahko višina in trajanje teh kazni po posameznih državah zelo različna. Skoraj v vseh državah članicah je mogoče kazenske sankcije naložiti tudi kot denarne ali zaporne kazni, vendar so tudi tukaj velike razlike med državami glede trajanja zaporne kazni in višine denarne kazni.

Največ kršitev varstva podatkov je povezanih z dejavnostmi prek spleta, neposrednim trženjem in video nadzorom s televizijskimi kamerami zaprtega kroga. Za te kršitve so največkrat odgovorni vladni organi, organi pregona ter finančne in zdravstvene institucije. Žrtve tako najpogosteje izkusijo negotovost, oškodovanje ugleda ali čustveno stisko.

Take težave naj bi pomagala ublažiti predlagana sprememba pravil EU o varstvu podatkov. Agencija FRA na podlagi ugotovitev poročila predlaga:

- **ozaveščanje javnosti** o pritožbenih mehanizmih, vključno z obstojem in vlogo nacionalnih organov za varstvo podatkov;
- **usposabljanje** o varstvu podatkov za pravne strokovnjake, da bodo lahko dajali bolj premišljene nasvete;
- krepitev neodvisnosti **organov za varstvo podatkov**;
- zagotovitev **ustreznih virov** in pooblastil organom za varstvo podatkov za odpravo kršitev;
- **financiranje** organizacij civilne družbe in neodvisnih organov za pomoč žrtvam pri vlaganju odškodninskih zahtevkov;
- **poenostavitev pravil o dokaznem bremenu**, zlasti za spletni dostop, da se posameznikom olajša predložitev zadeve sodišču ali nadzornemu organu.

Poročilo vsebuje pregled pravnega okvira in postopkov, ki so posameznikom na voljo ob kršitvah varstva podatkov. Opisane so tudi dejanske izkušnje žrtev in oseb, ki obravnavajo kršitve varstva podatkov, da bi lahko opredelili področja, na katerih je mogoče izboljšati dostop do pravnih sredstev v zvezi z varstvom podatkov.

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Agencija FRA je objavila tudi priročnik o evropski sodni praksi v zvezi z varstvom podatkov, da bi prispevala k boljšemu razumevanju problematike varstva podatkov. Priročnik, ki je bil pripravljen v sodelovanju s Svetom Evrope, je namenjen pravnim strokovnjakom in nevladnim organizacijam, ki niso strokovnjaki za varstvo podatkov.

Poročili sta na voljo na spletnih naslovih:

- [Access to data protection remedies in EU Member States](#) (Dostop do pravnih sredstev v zvezi z varstvom podatkov v državah članicah EU) [URL];

Za dodatne informacije pišite na: media@fra.europa.eu/Telefon: +43 158030642

Opombe za urednike:

- Agencija FRA je primerjala zakonodajo in pravna sredstva v zvezi z varstvom podatkov v vseh 28 državah članicah EU. Poleg tega so bili opravljeni razgovori z več kot 700 osebami v 16 državah članicah EU: v Avstriji, Bolgariji, na Češkem, Finskem, v Franciji, Grčiji, Italiji, Latviji, na Madžarskem, v Nemčiji, na Nizozemskem, Poljskem, Portugalskem, v Romuniji, Španiji in Združenem kraljestvu. Med njimi so bili žrtve kršitev varstva podatkov, sodniki in odvetniki, osebje organov za varstvo podatkov in osebje iz organizacij za podporo žrtvam.
- Pravica do varstva osebnih podatkov je zapisana v [Listini EU o temeljnih pravicah](#).
- Več o [delu agencije FRA na področju varstva podatkov](#), vključno s prejšnjimi poročili, je mogoče najti na spletnem mestu agencije FRA.
- Agencija FRA nosilec odločanja v posameznih državah in EU zagotavlja nasvete, ki temeljijo na dokazih, s čimer prispeva k bolj ozaveščenim in vsebinsko prilagojenim razpravam in politikam o temeljnih pravicah.